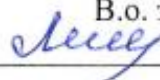

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра фінансів

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
"30" травня 2023 р.

"СХВАЛЕНО"
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 12 від "29" травня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри
 Олена ЛЕМІШКО

"РОЗГЛЯНУТО"
Гарант ОП «Економіка підприємства»
Гарант ОП
 Людмила СТЕПАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНВЕСТИВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 051 «Економіка», 051 «Економіка» скорочений термін навчання

Освітня програма «Економіка підприємства»

Факультет економічний

Розробник: Скрипник Галина Олексіївна, доцент, к.е.н., доцент

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Інвестування

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>051 «Економіка», 051 «Економіка» скорочений термін навчання</i>	
Освітня програма	<i>Економіка підприємства</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4,1	4,1
Семестр	8,2	8,2
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	105 год.	138 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета - надання і поглиблення знань студентів з питань інвестування, фінансового забезпечення підприємництва через залучення інвестиційних ресурсів та ефективного використання тимчасово вільних грошових коштів.

Завдання:

- вивчення теоретичних і методологічних основ інвестування;
- обґрунтування закономірностей і механізму інвестиційних відносин держави, суб'єктів господарювання та фізичних осіб;
- ознайомлення з функціями інвестора та учасника на інвестиційному ринку, ролі фінансових посередників в інвестуванні;
- засвоєння методів фінансового забезпечення інвестиційної діяльності;
- набуття знань про фінансові та реальні інвестиції, а також специфіку інноваційних та іноземних інвестицій;
- обґрунтування доцільності для інвестора вкладання капіталу у фінансові та реальні активи;
- набуття вмінь розробляти інвестиційні проекти, обґрунтовувати доцільність їх реалізації;
- вивчення механізму функціонування інвестиційного ринку та ризиків, пов'язаних із інвестуванням.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до критики й самокритики, системного мислення.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Креативність, адаптивність, комунікабельність і толерантність.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоових відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення

СК13. Здатність визначати сегментацію ринку праці, структуру попиту та пропозиції, зайнятості та безробіття.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 1. Методологічні основи інвестування

Сутність інвестицій. Склад цінностей, що відносяться до інвестицій. Форми інвестицій. Класифікація інвестицій. Сутність інвестиційної діяльності. Інвестиційний процес у державі з ринковою економікою.

Інвестиційний клімат. Чинники, що роблять сприятливим інвестиційний клімат: інвестиційна активність населення; правове поле та політична воля адміністрації; рівень розвитку продуктивних сил та інфраструктури ринку інвестицій; стан фінансово-кредитної системи. Шляхи активізації інвестування. Напрями створення сприятливих умов інвестування.

Тема 2. Суб'єкти й об'єкти інвестиційної діяльності

Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності. Форми прямого та опосередкованого впливу держави на інвестування. Вплив на інституційну діяльність державних інститутів.

Фінансово-кредитна система України. Фінансове посередництво. Банківське і небанківське фінансове посередництво. Участь в інвестуванні банків, інвестиційних фондів і компаній, довірчих товариств і пенсійних фондів.

Суб'єкти господарської діяльності як суб'єкти інвестиційної діяльності. Типи господарських утворень, що займаються інвестиційною діяльністю. Об'єкти і напрями інвестування в сучасних умовах. Основні та оборотні фонди. Нематеріальні активи. Майнові права.

Тема 3. Фінансові інвестиції

Ринок цінних паперів і його учасники. Основні учасники ринку цінних паперів: інвестори, емітенти, брокери, дилери, андеррайтери, інститути-регулятори. Інфраструктурні учасники ринку цінних паперів: депозитарій, зберігачі, реєстратори, розрахунково-клірингові установи.

Оцінка цінних паперів. Рейтингова оцінка акцій та облігацій. Визначення курсової вартості і дохідності цінних паперів. Основні інвестиційні цілі цінних паперів. Стратегії інвесторів на ринку цінних паперів.

Фондова біржа. Біржові індекси. Індекси, що розраховуються на фондовому ринку України. Фондовий ринок України та напрями його розвитку.

Тема 4. Інвестиції у засоби виробництва

Суть та структура реальних інвестицій. Валові і чисті інвестиції, їх роль в економічному розвитку країни. Показники, що характеризують реальні інвестиції. Особливості та форми реальних інвестицій. Прогресивні зрушення в структурі реальних інвестицій. Характеристика капітальних інвестицій як форми реальних інвестицій та їх структура. Джерела фінансування капітальних вкладень в Україні та їх стан.

Інвестування в оборотні активи. Формування ринку основних засобів і нерухомості в Україні. Економічна оцінка об'єктів реального інвестування та особливості оцінки об'єктів нерухомості.

Напрями державного реального інвестування в ринковій економіці. Кризові явища в інвестиційній сфері та шляхи їх подолання. Порівняльна характеристика реальних інвестицій в ринковій економіці.

Змістовий модуль 2. «ФОРМИ ІНВЕСТИЦІЙ»

Тема 5. Інноваційна форма інвестицій

Сутність інновацій та інноваційної діяльності. Форми здійснення інноваційних інвестицій.

Напрями процесу управління інноваціями. Інноваційні стратегії підприємства. Державна підтримка інновацій. Оподаткування в галузі інноваційної діяльності.

Сутність венчурного підприємства. Типи венчурних фірм. Джерела венчурного капіталу. Венчурний бізнес в Україні.

Інтелектуальні інвестиції. Інтелектуальна власність. Об'єкти інтелектуальних інвестицій. Форми здійснення інтелектуальних інвестицій.

Тема 6. Залучення іноземного капіталу

Суть і структура іноземних інвестицій. Форми та види прямих іноземних інвестицій. Критерії привабливості країни для іноземного інвестора.

Державне правове регулювання іноземного інвестування в Україні. Його становлення і розвиток. Іноземне інвестування в Україні. Сучасний стан і проблеми іноземних інвестицій в Україні.

Спеціальні (вільні) економічні зони та їхня роль щодо залучення іноземних інвестицій. Нормативна база створення та діяльності спеціальних (вільних) зон. Сучасний стан в Україні.

Інститути міжнародної інвестиційної діяльності та їхній вплив на економіку України. Група Світового банку. Системні та інвестиційні проекти міжнародного банку реконструкцій та розвитку в Україні. Міжнародний валютний фонд та економічна політика в Україні.

Європейські інвестиційні інститути. Європейський банк реконструкції та розвитку і його вплив на розвиток малого бізнесу.

Тема 7. Обґрунтування доцільності інвестування

Методи інвестиційного аналізу. Прогнозування грошових потоків, часова теорія грошей. Методи оцінювання ефективності інвестицій. Чистий приведений дохід. Індекс дохідності. Період окупності проекту. Внутрішня норма дохідності.

Суть інвестиційного ризику. Концепція вимірювання ризиків. Ризики на інвестиційних ринках. Класифікація інвестиційних ризиків. Заходи для запобігання ризикам або зменшення його впливу.

Тема 8. Інвестиційні проекти

Інвестиційний проект, його зміст та форми. Порядок розробки інвестиційного проекту. Техніко-економічне обґрунтування інвестиційних проектів. Бізнес план інвестиційного проекту. Аналіз інвестиційного проекту.

Методи оцінки інвестиційного проекту: Оцінка інвестиційного проекту в умовах невизначеності. Врахування ризиків в процесі реалізації інвестиційного проекту.

Вимоги міжнародних фінансових організацій до бізнес-плану інвестиційного проекту. Умови кредитування. Критерії кредитора до одержувача позики та проекту. Вимоги до інвестиційного проекту.

Змістовий модуль 3. «УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПРОЦЕСОМ»

Тема 9. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу

Фінансові ресурси інвестування. Фінансові інструменти і фінансовий інжиніринг.

Способи залучення капіталу. Прогнозування структури джерел інвестування. Власні, позичкові та залучені кошти. Позитивні та негативні сторони використання різних джерел інвестиційних ресурсів.

Фінансовий, операційний та загальний ліверідж і структуризація капіталу. Промислово-фінансові групи та рух інвестиційних ресурсів. Шляхи збільшення обсягів інвестиційних ресурсів.

Тема 10. Менеджмент інвестицій

Суть і завдання інвестиційного менеджменту. Функції і механізми інвестиційного менеджменту.

Відбір підприємств щодо інвестування. Фінансова звітність про рух грошових коштів інвестиційної діяльності підприємства. Методичні підходи аналізу руху грошових коштів.

Принципи і послідовність розроблення інвестиційної стратегії. Критерії оцінки інвестиційної стратегії компанії. Індикативне планування інвестицій. Методи індикативного планування інвестицій. Планування інвестиційної стратегії підприємств та інших суб'єктів господарювання. Управління грошовими потоками інвестиційної діяльності підприємства.

Тема 11. Організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності

Способи реалізації інвестиційних проектів. Договори (контракти), що регулюють інвестиційний процес.

Міжнародні угоди щодо інвестування та захисту інвестицій. Поняття про тендери. Тендерна документація, принципи її опрацювання.

Ціна та механізм ціноутворення в інвестиційній діяльності. Правове та законодавче забезпечення суб'єктів інвестиційної діяльності.

Тема 12. Використання інвестицій

Ціноутворення в інвестиційній сфері. Організація взаємодії учасників інвестиційних проектів. Матеріально-технічне забезпечення інвестиційного проекту. Комплектування будівель обладнанням. Способи комплектування і розрахункові операції. Мета, види і напрями моніторингу. Моніторинг інвестиційного проекту. Участь інвестора у пусконаладжувальних роботах.

Прийняття інвестором виконаних робіт і готових об'єктів. Моніторинг реалізації інвестиційних проектів.

Структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	Тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	ін д	с.р		л	п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади інвестиційної діяльності»														
Тема 1. Методологічні основи інвестування	1	10	2	1			7	10	1					9
Тема 2. Суб'єкти й об'єкти інвестиційної діяльності	2	10	2	1			7	10		1				9
Тема 3. Фінансові інвестиції	3	10	2	1			7	10	1					9
Тема 3. Фінансові інвестиції	4	10	2	1			7	10						10
Тема 4. Інвестиції у засоби виробництва	5	10	2	1			7	10		1				9
Разом за змістовим модулем 1		50	10	5			35	50	2	2				46
Змістовий модуль 2. «Форми інвестицій»														
Тема 5. Інноваційна форма інвестицій	6	10	2	1			7	10		1				9
Тема 6. Залучення іноземного капіталу	7	10	2	1			7	10	1					9
Тема 7. Обґрунтування доцільності інвестування	8	10	2	1			7	10						10
Тема 8. Інвестиційні проекти	9	10	2	1			7	10	1					9
Тема 8. Інвестиційні проекти	10	10	2	1			7	10		1				9
Разом за змістовим модулем 2		50	10	5			35	50	2	2				46
Змістовий модуль 3. «Управління інвестиційним процесом»														
Тема 9. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу	11	10	2	1			7	10		1				9
Тема 9. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу	12	10	2	1			7	10	1					9
Тема 10. Менеджмент інвестицій	13	10	2	1			7	10		1				9
Тема 11. Організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності	14	10	2	1			7	10						10
Тема 12. Використання інвестицій	15	10	2	1			7	10	1					9
Разом за змістовим модулем 3		50	10	5			35	50	2	2				46
Усього годин		150	30	15			105	150	6	6				138
Курсовий проект (робота) з (якщо є в робочому навчальному плані)	-							-	-	-	-	-	-	-
Усього годин		150	30	15			105	150	6	6				138

4. Теми семінарських занять
Не передбачено навчальним планом

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види та класифікація інвестицій.	1
2	Суб'єкти й об'єкти інвестиційної діяльності.	1
3	Оцінка фінансових інвестицій.	1
4	Оцінка об'єктів нерухомості.	1
5	Іноземні інвестиції в Україну: тенденції, фактори, динаміка.	1
6	Методи оцінки ефективності інвестицій суб'єктів господарювання різних форм власності.	1
7	Бізнес-план інвестиційного проекту: порядок складення.	1
8	Оптимізація структури капіталу підприємства.	1
9	Державне правове регулювання іноземного інвестування в Україні.	1
10	Форми здійснення інтелектуальних інвестицій	1
11	Функції і механізми інвестиційного менеджменту.	1
12	Принципи і послідовність розроблення інвестиційної стратегії підприємства.	1
13	Методи індикативного планування інвестицій.	1
14	Тендерна документація, принципи її опрацювання.	1
15	Міжнародні угоди щодо інвестування та захисту інвестицій.	1
	Разом	15

6. Самостійна робота

№ з/п	Зміст виконаної роботи	Кількість годин
1	Розглянути сутність інвестиційної діяльності та принципи її організації, учасників ринку цінних паперів та їх функції на фондовому ринку.	7
2	Проаналізувати суб'єкти інвестиційної діяльності за видами та формами власності, їх функції на інвестиційному ринку.	7
3	Здійснити оцінку інвестиційної привабливості регіонів України за соціально-економічними показниками.	7
4	Розраховувати майбутню вартість цінних паперів та депозитних вкладень.	7
5	Розглянути методи оцінки фінансових та капітальних інвестицій суб'єктів господарювання.	7
6	Розробити проектну пропозицію інвестиційного проекту.	7

7	Здійснити попереднє техніко-економічне обґрунтування інвестиційних проектів.	7
8	Розрахувати бізнес план інвестиційного проекту.	7
9	Здійснити оцінку ефективності інвестиційного проекту за методами: NPV, PI, IRR.	7
10	Проаналізувати і порівняти 2 альтернативних інвестиційних проектів за критеріями окупності та прибутковості.	7
11	Розглянути способи залучення капіталу, функції і механізми інвестиційного менеджменту, а також матеріально-технічне забезпечення інвестиційного проекту.	7
12	Спрогнозувати структуру джерел інвестування, розробити інвестиційну стратегію підприємства.	7
13	Розрахувати фінансовий, операційний та загальний леверидж у структуризації капіталу підприємства.	7
14	Проаналізувати рух грошових коштів від інвестиційної діяльності підприємства.	7
15	Розглянути правове та законодавче забезпечення суб'єктів інвестиційної діяльності.	7
	Разом	105

7. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Інвестиції та їхня сутність. Структура цінностей, що відносяться до інвестицій.
2. Форми інвестицій. Класифікація інвестицій, їх взаємозв'язок.
3. Інвестиційна діяльність та її суб'єкти.
4. Інвестиційний процес та його стадії.
5. Інвестиційний клімат і чинники його формування. Інвестиційний клімат в Україні.
6. Інвестори та учасники інвестування в інвестиційній діяльності.
7. Прямий вплив держави на інвестиційну діяльність.
8. Форми опосередкованого впливу держави на інвестиційну діяльність.
9. Державні інститути в інвестиційній діяльності.
10. Участь фінансово-кредитних інститутів у інвестуванні.
11. Фінансові посередники та їхні функції.
12. Банківське фінансове посередництво в інвестиційній діяльності.
13. Небанківське фінансове посередництво.
14. Функціональні учасники інвестиційної діяльності.
15. Типи господарських утворень та їхня інвестиційна діяльність.
16. Ринок цінних паперів та його учасники.

17. Основні учасники ринку цінних паперів.
18. Інфраструктури і учасники ринку цінних паперів.
19. Брокери, дилери, андерайтери на ринку цінних паперів.
20. Рейтингова оцінка цінних паперів.
21. Похідні цінні папери та їх види.
22. Фондова біржа. Принципи діяльності фондової біржі.
23. Фондова біржа та біржові індекси. Західні фондові ринки.
24. Стратегії інвесторів на ринку цінних паперів.
25. Фондовий ринок України та напрями його розвитку.
26. Сутність реальних інвестицій та їх структура.
27. Капітальні вкладення та джерела їх фінансування.
28. Інвестиції в основний та оборотний капітал.
29. Форми здійснення інноваційних інвестицій (придбання патентів і «ноу-хау»).
30. Напрями процесу управління інноваційними інвестиціями.
31. Інноваційні стратегії підприємств.
32. Державна підтримка інновацій. Оподаткування інноваційної діяльності.
33. Венчурне підприємництво та його сутність.
34. Венчурний бізнес в Україні.
35. Інтелектуальні інвестиції та їх об'єкти.
36. Форми здійснення інтелектуальних інвестицій.
37. Форми та види прямих іноземних інвестицій.
38. Критерії привабливості країни для іноземного інвестора.
39. Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні.
40. Сучасний стан і проблеми іноземних інвестицій в Україні.
41. Вільні економічні зони та їх сутність. Правове регулювання створення вільних економічних зон в Україні.
42. Вільні економічні зони в Україні.
43. Інститути міжнародної інвестиційної діяльності та їхній вплив на економіку України.
44. Міжнародний валютний фонд (МВФ) та його вплив на економіку України.
45. Системні та інвестиційні проекти Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в Україні.
46. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та його вплив на розвиток малого бізнесу в Україні.
47. Сутність інвестиційного проекту. Види інвестиційних проектів.
48. Життєвий цикл інвестиційного проекту.
49. Портфельне інвестування. Теорія інвестиційного портфеля.
50. Класифікація інвестиційних портфельів. Стратегії управління портфелем інвестицій.
51. Інвестиційний ринок та його структура. Ціноутворення на інвестиційному ринку.
52. Послідовність етапів вивчення інвестиційного ринку з метою розроблення інвестиційної стратегії.

53. Інвестиційний комплекс та його склад.
54. Інвестиційні ризики. Класифікація інвестиційних ризиків.
55. Заходи для запобігання ризикам або зменшення їхньої дії.
56. Джерела інвестиційних ресурсів.
57. Власні джерела інвестиційних ресурсів.
58. Залучені джерела інвестиційних ресурсів.
59. Позичкові джерела Інвестиційних ресурсів.
60. Позитивні і негативні сторони використання різних джерел інвестиційних ресурсів.
61. Фінансовий, операційний та загальний леверідж.
62. Технічний Інжиніринг і консалтингові послуги в інвестиційній діяльності.
63. Проблеми інформаційно-консультативного забезпечення інвестиційної діяльності в Україні.
64. Взаємозв'язок стратегічного, тактичного та оперативного управління інвестиційною діяльністю.
65. Принципи та послідовність розроблення інвестиційної стратегії.
66. Прогнозування грошових потоків, часова теорія грошей.
67. Фінансово-математичні засади інвестиційного проектування.
68. Методи оцінювання ефективності інвестицій.
69. Макроекономічні теорії про інвестування.
70. Макроекономічне регулювання інвестиційного процесу.
71. Методи індикативного планування інвестиційного процесу.
72. Бізнес-план, його розділи.
73. Способи реалізації інвестиційних проектів.
74. Договори (контракти) в інвестиційному процесі.
75. Міжнародні угоди щодо захисту інвестицій.
76. Сутність тендера та його організація.
77. Технічне проектування, його способи та організація.
78. Проектування та його стадії.
79. Ціноутворення в інвестиційній сфері.
80. Кошторисна документація для будівництва.

Тестові завдання

1. За характером участі у справах підприємства інвестиції поділяються на:

- а) прями та портфельні;
- б) прями та непрями;
- в) фінансові та портфельні;
- г) зовнішні та внутрішні.

2. Суб'єктами інвестиційної діяльності можуть бути:

- а) громадяни та юридичні особи України;
- б) громадяни та юридичні особи іноземних держав, а також держави;
- в) громадяни та юридичні особи України та іноземних держав, а також держави;
- г) юридичні особи України та іноземних держав.

3. До прямих учасників інвестиційної діяльності належать:

- а) портфельні інвестори;
- б) продавці і покупці інвестиційних товарів і інструментів;
- в) фінансові посередники;
- г) держава.

4. Що розуміють під портфелем цінних паперів?

- а) реальні інвестиційні проекти;
- б) сукупність ліцензій, патентів, ноу-хау;
- в) сукупність цінних паперів, які належать інвестору і випущені різними емітентами;
- г) права володіння майном та іншими ресурсами.

5. Придбання або виготовлення нового обладнання, в тому числі витрати на їх доставку, монтаж та введення в експлуатацію – це вкладення в:

- а) нематеріальні активи;
- б) капітал;
- в) основні засоби;
- г) оборотні кошти.

6. Інноваційні програми та проекти, нові знання та інтелектуальні продукти та виробниче обладнання – це:

- а) об'єкти інноваційної діяльності;
- б) інструменти інноваційної діяльності;
- в) суб'єкти інноваційної діяльності;
- г) предмети інноваційної діяльності.

7. До основних принципів державної інноваційної політики не належить:

- а) орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки України;
- б) наявність ефективної системи аналізу фактичних показників та тенденцій;
- в) визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку;
- г) формування нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності.

8. Державна політика стимулювання іноземних інвестицій передбачає:

- а) виділення коштів із бюджету на підтримку малого і середнього бізнесу;
- б) систему державних гарантій і захист іноземних інвестицій, запровадження національного режиму інвестування для іноземних інвесторів;
- в) посилення податкового тиску на іноземних інвесторів;
- г) відміну пільгових умов оподаткування.

9. Прямі іноземні інвестиції – це:

- а) кредити, позики та гранти міжнародних фінансових інституцій;
- б) продаж іноземним юридичним і фізичним особам цінних паперів;
- в) створення підприємств з іноземним капіталом, у тому числі спільних підприємств;
- г) передача прав на використання природних ресурсів.

10. Фінансові ризики в інвестуванні пов'язані із:

- а) падінням попиту на інвестиційні товари;
- б) зміною валютного курсу, кредитних ставок і умов кредитування, інфляційними процесами;
- в) порушенням умов договору на виконання будівельно-монтажних робіт;

г) перевищенням кошторису виконання будівельно-монтажних робіт.

11. Фінансова оцінка передбачає:

- а) співвідношенням витрат і результатів, що забезпечують необхідну (очікувану) норму прибутку;
- б) визначення потоку реальних грошей;
- в) оцінку співвідношення трьох видів діяльності: інвестиційної, операційної і фінансової;
- г) визначення терміну окупності інвестицій.

12. Техніко-економічне обґрунтування інвестицій – це:

- а) документ, що обґрунтовує доцільність і ефективність інвестицій в розроблюваному проекті;
- б) документ, в якому деталізуються і уточнюються рішення, прийняті на передінвестиційній стадії;
- в) метод вибору стратегічних рішень проекту;
- г) звітний документ про хід реалізації проекту.

13. Інвестиційна стратегія підприємства є складовою частиною:

- а) фінансового плану підприємства;
- б) бізнес-плану інвестиційного проекту;
- в) загальної стратегії розвитку підприємства;
- г) бюджету та календарного графіку виконання робіт за проектом.

14. Управління інвестиційною діяльністю нарівні підприємства (фірми) - це:

- а) забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії;
- б) забезпечення високих темпів економічного розвитку;
- в) забезпечення максимізації доходів;
- г) забезпечення своєчасних розрахунків з постачальниками.

15. Будівництво інвестиційних об'єктів може здійснюватися такими способами:

- а) придбання готових основних фондів;
- б) придбання нерухомості в ході приватизації;
- в) підрядним, господарським або змішаним способами;
- г) проектування об'єктів.

8. Методи навчання

Сучасні вимоги до підготовки фінансистів передбачають здобуття основних практичних вмінь та навичок. Опанувати сучасними технологіями прийняття управлінських рішень, формування комунікативної компетентності, навичок роботи та керівництва групою, вміння застосовувати основні функції фінансів в практику роботи організації найкраще допоможуть інтерактивні методи навчання, їх застосування можливе як при всіх видах аудиторних занять, так і в самостійній роботі студента.

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування

наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *семінари-дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- *презентації* – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

Під час проведення занять, які передбачають самостійну роботу студентів під керівництвом викладача з навчальної дисципліни „Інвестування” доцільно використовувати такі інтерактивні методи навчання як, метод кейсу, метод інциденту, рольові й ділові ігри.

9. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни „Інвестування” є практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів під керівництвом викладача, самостійна робота магістрів.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, реферату, виконання індивідуальних практичних завдань та іспит за період вивчення дисципліни.

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

При вивченні навчальної дисципліни „Інвестування” використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередніх базових дисциплін. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи.

Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Рубіжний модульний контроль – це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни змістового модуля. Рубіжний модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Частота проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру.

Семестровий контроль з дисципліни „Інвестування”. проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою

програмою дисципліни згідно з «Положенням про екзамен та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки.

Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання гнучкішою, об'єктивнішою і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни „Інвестування” й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Екзамен – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного модульного контролю та підсумкової атестації.

Самоконтроль при вивченні дисципліни „Інвестування”. призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу. З цією метою у робочій програмі навчальної дисципліни передбачаються питання для самоконтролю.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол №10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Навчально - методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс з дисципліни «Інвестування». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2161>
2. Давиденко Н.М., Скрипник Г.О. Методичні вказівки для проведення практичних та семінарських занять з дисципліни «Інвестування» для студентів ОС «Бакалавр», спеціальність 051 «Економіка». К.: Компрінт. 2021. 67 с.
3. Давиденко Н.М., Скрипник Г.О. Інвестування. Підручник К.: ФОП «Ямчинський В.О.», 2021. 460 с.
4. Скрипник Г.О. Інвестування. Посібник.2-ге вид. доп. і перероб. К.: ЦП «Компрінт», 2018. 350 с.
5. Сазонець І.Л. Інвестування. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр учбової літератури, 2011. 312 с.
6. Федоренко В.Г. Інвестування. Підручник. К.: Алерта, 2012. 272с.

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Гайдуцький А.П. Формування аграрного ринку – шлях до фінансової стабілізації та інвестиційної привабливості сільського господарства. URL:<http://magazine.faaaf.org.ua/content/view/92/35/>
2. Давиденко Н.М., Буряк А.В., Скрипник Г.О. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України: монографія. Київ: ЦП «Компрінт», 2017. 388с.
3. Гордієнко Т.М. Розвиток регіональної економіки в контексті економічної кризи. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. №6. С. 162-167.
4. Корнеєва Н. О. Організаційні засади статистичного аналізу інвестиційної привабливості на регіональному рівні. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2007. № 5. С. 73 -76.
5. Інвестиційна діяльність аграрних підприємств: інструменти та управління: колект. Монографія. С. І. Дем'яненко та ін. Київ: КНЕУ, 2015. 250 с.
6. Давиденко Н.М. Оцінка інвестиційної привабливості регіону в умовах сучасних викликів. *Економічний форум*. 2017. №2. С. 86–92.
7. Скрипник Г.О. Активізація інвестиційних процесів в регіонах України. *Економічний форум*, Луцький НТУ. 2017. № 2 С. 144-151
8. Скрипник Г.О., Шкуропатська А.І. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності в АПК. *Економічні студії: науково-практичний журнал*, Видавничий дім «Гельветика» 2020. № 3(29) С. 78-83
9. Скрипник Г.О., Туренок Л.В. Фінансування інноваційних проектів аграрного сектору економіки України. *Економічні студії: науково-практичний журнал*. Львів «Львівська економічна фундація» 2020. № (30). С. 124 – 128
10. Черевко З. Ю. Теоретичні засади формування інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств. URL: http://www.viem.edu.ua/konf_V4_1/art.php?id=0410
11. Череп О.Г. Формування стратегії інвестиційної діяльності підприємства. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2011_1/part2/46.PDF.

12. Фінансове забезпечення інноваційних процесів в АПК України: теорія, методологія та практика: монографія. І.Ю. Думанська. Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2018. 298 с.
13. Халатур С., Халатур О. Методичний інструментарій фінансування інноваційної діяльності в АПК. *Світ фінансів*, 2019. №3 (60) С. 65-77
14. Nadiya Davydenko, Halyna Skrypyk. Evaluation methods of investment attractiveness of Ukrainian Agricultural Enterprises. - Publishing House "Baltija Publisching". 2017. URL: <http://dx.doi.org/10.30525/2256-0742/2017-3-5-103-107>
15. Financial support for the development of the Ukrainian agricultural sector: Monograph/ Davydenko N.M., Dimitrov I.T. and others. Shioda GmbH, Steyr, Austria, 2018 P. 250-260
16. N.Davidenko, H. Skrypnyk, Z. Titenko, O.V. Zhovniренко. Modeling of the optimum level of financial provision of Ukrainian enterprises' innovative activities. *Global Journal of Environmental Science and Management-GJESM. SPECIAL ISSUE*, 2019. URL:https://www.gjesm.net/article_35488.html
17. N. Davidenko, H. Skrypnyk. Investment strategy of the enterprise and features of its formation in modern conditions. *Науковий журнал «Біоекономіка і аграрний бізнес»*. 2022. №3. С3-12
18. Господарський кодекс України: Закон України № 436-17 від 16.01.2003р./ Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
19. Податковий кодекс: Закон України №2856-VI від 23.12.2010 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
20. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18 вересня 1991р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
21. Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії. Указ Президента України від 19 лютого 1994 р. № 55-94. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55/94>
22. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди). Закон України від 15 березня 2001 року N 2299-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2299-14>
23. Про кредитні спілки. Закон України від 20 грудня 2001 року № 2908-III. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>
24. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua/
25. Офіційний веб-сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: [http:// https://www.nssmc.gov.ua/](http://https://www.nssmc.gov.ua/)